

Vēlētāju reģistrs

Comhshaol, Pobal agus Rialtas Áitiúil
Environment, Community and Local Government

1.	Ievads.....	3
2.	Reģistrācijas nosacījumi.....	3
3.	Reģistra sagatavošana.....	4
4.	Saraksts balsošanai pa pastu.....	5
5.	Īpašo vēlētāju saraksts.....	6
6.	Vēlētāju reģistra pielikums.....	6
7.	Pielikumi Balsošanai pa pastu un Īpašo vēlētāju sarakstam.....	7
8.	Adrešu maiņa.....	7
9.	Vēlētāju reģistra pārbaude.....	8
10.	Reģistrēšanas likums.....	8
11.	Citas brošūras.....	8

VĒLĒTĀJU REĢISTRS

1. Ievads

Lai piedalītos vēlēšanās vai referendumā, personai jābūt iekļautai vēlētāju reģistrā savā pastāvīgajā dzīvesvietā. Likumā ir noteikts, ka reģistrēšanas iestādēm (apgabalu un pilsētu domēm) katru gadu jā sagatavo un jāpublicē vēlētāju saraksti. Reģistrs stājas spēkā 15. februārī un tiek izmantots katrās vēlēšanās vai referendumā turpmāko 12 mēnešu laikā.

Kopš 2004. gada reģistrēšanas iestādes publicē divas reģistra versijas — pilno un rediģēto reģistru. Reģistra pilnajā versijā tiek iekļauts katrs, kuram ir tiesības vēlēties, un šo reģistru var izmantot tikai vēlēšanām vai citam likumā noteiktam nolūkam.

Rediģētajā reģistrā tiek iekļautas personas, kuru vārdus un adreses drīkst izmantot ne tikai vēlēšanām un citiem likumā noteiktiem nolūkiem, bet arī, piemēram, tiešajam mārketingam, kuru izmanto tirdzniecības un cita veida organizācijas (sk. 3. punktu).

2. Reģistrācijas nosacījumi

Nosacījumi ir šādi:

Vecums: Dienā, kad reģistrs stājas spēkā (15. februārī), personai jābūt vismaz 18 gadu vecai. Tiesības reģistrēties ir katram vismaz 18 gadu vecam pastāvīgajam iedzīvotājam.

Pilsonība: lai gan tiesības reģistrēties ir katram pieaugušam pastāvīgajam iedzīvotājam, reģistrēšanas iestādei jāzina personas pilsonība, jo tieši pilsonība nosaka, kurās vēlēšanās persona drīkst piedalīties. Pilsonība tiek ņemta vērā no 1. septembra pēc reģistra stāšanās spēkā. Vēlēšanu tiesības ir šādas:

- **Īrijas pilsoņi** var piedalīties visās vēlēšanās un referendumos.
- **Lielbritānijas pilsoņi** var piedalīties Īrijas Republikas parlamenta, Eiropas un vietējās vēlēšanās.
- **Citu ES valstu pilsoņi** var piedalīties Eiropas un vietējās vēlēšanās.
- **To valstu pilsoņi, kuras neietilpst ES,** var piedalīties tikai vietējās vēlēšanās.

Dzīvesvieta: personai jābūt pastāvīgajam iedzīvotājam norādītajā adresē 1. septembrī pirms reģistra stāšanās spēkā. **Persona var būt reģistrēta tikai vienā adresē.** Ja personai ir vairāk nekā viena adrese, (piem., persona nedzīvo mājās, bet mājās), reģistrēšanas iestādē jānorāda adrese, kurā persona vēlas tikt reģistrēta.

Persona, kas atstāj savu pastāvīgo dzīvesvietu ar nodomu atgriezties tajā astoņpadsmit mēnešu laikā, var saglabāt savu reģistrāciju šajā adresē, tādējādi turpinot saglabāt reģistrāciju vienā adresē. Personai, kas īslaicīgi neatrodas savā pastāvīgajā dzīvesvietā, bet, piem., ceļojumā, slimnīcā vai mācībās, jāreģistrējas savā iepriekšējā, t.i., pastāvīgajā dzīvesvietā. Viesis vai persona, kas īslaicīgi apmeties kādā vietā, nav jāreģistrē šajā adresē.

3. **Reģistra sagatavošana**

Reģistrācijas iestādes veic mājsaimniecību un citas vietējās aptaujas, lai sagatavotu reģistra melnrakstu, kas stāsies spēkā nākamā gada 15. februārī. Daudzos gadījumos mājsaimniecībās aizpildīšanai tiek nogādātas reģistrācijas formas (RFA). Reģistrācijas iestāde var pieprasīt personai uzrādīt dokumentāru pierādījumu, kas apstiprina tiesības vēlēties, piem., dzimšanas apliecību vai pilsonību apstiprinošu naturalizācijas sertifikātu.

Reģistra melnraksts tiek publicēts 1. novembrī un ikgadējās publiskās informācijas kampaņas ietvaros izvietots izvērtēšanai pastā, bibliotēkās, policijas (Garda) iecirkņos, tiesās un vietējo pašvaldību birojos līdz 25. novembrim. Šajā laikā ikviens tiek aicināts pārbaudīt reģistra melnrakstu, lai pārliecinātos par datu pareizību.

Par kļūdām vai datu trūkumu melnrakstā nekavējoties jāziņo reģistrēšanas iestādei.

Prasības par datu papildināšanu vai dzēšanu izskata apgabala reģistrators — likumīgi pilnvarots tiesas izpildītājs. Izskatīšana ir publiska, un tajā var piedalīties un sniegt savas liecības ikviens. Apgabala reģistrators lēmums tiek paziņots ieinteresētajām personām. Apelāciju par apgabala reģistrators lēmumu var iesniegt iecirkņa tiesā. Prasību izskatīšana notiek katru gadu no 2. novembra līdz 23. decembrim.

Vārda iekļaušana reģistra melnrakstā nenozīmē, ka attiecīgā persona būtu tiesīga balsot vēlēšanās vai referendumos, kas var tikt rīkoti pirms reģistra stāšanās spēkā nākamā gada 15. februārī. Tas ir tāpēc, ka pašlaik šīs personas nav reģistrētas, lai balsotu. Visiem tiesīgajiem balsotājiem, kuri ir šādā situācijā, ir jāpiesakās iekļaušanai pašreizējā reģistra **pielikumā** (skatiet 6. punktu tālāk), ja viņi vēlas balsot šādās

vēlēšanās vai referendumā.

Rediģētais reģistrs: kā jau paskaidrots 1. punktā, rediģētajā reģistrā tiek iekļautas personas, kuru vārdus un adreses drīkst izmantot ne tikai vēlēšanās un citiem likumā noteiktiem nolūkiem, bet arī, piemēram, tiešajam mārketingam, kuru izmanto tirdzniecības un cita veida organizācijas.

Ja nevēlaties, lai jūsu dati tiktu iekļauti rediģētajā reģistrā, reģistrācijas veidlapā (RFA) jāatzīmē izvēles rūtiņa “opt out” (nevēlos). Ja aizpildāt reģistrācijas veidlapu arī savu ģimenes locekļu vārdā, noskaidrojiet viņu vēlmes par iekļaušanu rediģētajā reģistrā.

Galīgais reģistrs tiek publicēts 1. februārī un ir spēkā vienu gadu, sākot ar 15. februāri.

4. Saraksts balsošanai pa pastu

Reģistrēšanas iestādes kā vēlētāju reģistra daļu sagatavo to vēlētāju sarakstu, kuri izvēlējušies balsot pa pastu. Iesniegumi par iekļaušanu šajā sarakstā jāiesniedz ne vēlāk kā līdz 25. novembrim.

Balsošanai pa pastu var reģistrēt šādas personu kategorijas:

- pilna laika Aizsardzības spēku (Defence Forces) biedri — tie, kuri dzīvo kazarmās, var būt reģistrēti gan kazarmās, gan savā māja adresē;
- Īrijas diplomāti, kas atrodas ārzemēs, un viņu dzīvesbiedri tiek reģistrēti savā mājas adresē Īrijā.

Balsošanai pa pastu var pieteikties arī šādas personu kategorijas:

- policijas spēku (Garda Síochána) biedri;
- personas, kas dzīvo mājās un nespēj doties uz vēlēšanu iecirkni fiziskas slimības vai invaliditātes dēļ;
- personas, kuru nodarbošanās, iespējams, neļauj tām balsot vietējā vēlēšanu iecirknī vēlēšanu dienā, tai skaitā klātienē studenti, kas reģistrējušies mājās, bet kādas valstī esošas mācību iestādes apmeklēšanas laikā dzīvo citur;

- vēlētāji, kuri nevar balsot savos vēlēšanu iecirkņos, jo saskaņā ar tiesas lēmumu atrodas apcietinājumā;
- noteikti vēlēšanu darbinieki, kuri strādā vēlēšanu iecirknī ārpus vēlēšanu apgabala, kurā viņi dzīvo.

Vēlētājs, kas reģistrēts balsošanai pa pastu, nedrīkst balsot vēlēšanu iecirknī.

5. Īpašo vēlētāju saraksts

Reģistrācijas iestāde sagatavo arī reģistra daļu — īpašo vēlētāju sarakstu —, kurā iekļauj vēlētājus ar fiziskām slimībām vai invaliditāti, kuri atrodas slimnīcās, dziedinātavās vai līdzīgās iestādēs, un vēlas balsot savā atrašanās vietā. Lai personu iekļautu šajā reģistrā, tās slimībai vai invaliditātei jāturpinās reģistrēšanas laikā, kā dēļ persona nevar doties balsot vēlēšanu iecirknī.

Pieteikumi iekļaušanai īpašo vēlētāju sarakstā jāiesniedz līdz 25. novembrim, un, ja šis ir pirmais pieteikums, tam jāpievieno ārsta izziņa.

Īpašo vēlētāju sarakstā iekļautie vēlētāji balso slimnīcā, dziedinātavā u.c., kur tie atrodas, aizpildot biļetenus, kurus piegādā īpašs vadošais ierēdnis policijas pavadībā.

Atsevišķā šīs sērijas brošūrā atrodama informācija vēlētājiem ar invaliditāti.

6. Vēlētāju reģistra pielikums

Kā norādīts iepriekš esošajā 3. punktā, ja persona nav iekļauta pašlaik spēkā esošajā vēlētāju reģistrā, bet vēlas reģistrēties, tad šī persona var pieteikties iekļaušanai reģistra pielikumā, kas tiek publicēts pirms katras vēlēšanu vai referenduma dienas. Lai persona būtu iekļauta pielikuma sarakstā, tai jāatbilst šādiem kritērijiem:

- vēlēšanu dienā vai pirms tās jābūt vismaz 18 gadu vecai;
- jābūt pastāvīgajam iedzīvotājam adresē, kurā persona vēlas reģistrēties; un
- persona **nedrīkst** būt reģistrējusies kā vēlētājs citā adresē.

Tāpat kā vēlētāju reģistra gadījumā personām, kuras iekļautas vēlētāju reģistra pielikumā, tiesības balsot vēlēšanās un referendumos nosaka pilsonība.

Pieteikums par iekļaušanu reģistra pielikumā pieteikuma iesniedzējam ir jāparaksta policijas spēku (Garda Siochana) pārstāvja klātbūtnē pieteikuma iesniedzēja vietējā policijas iecirknī, kur pirms veidlapas parakstīšanas, datēšanas un apzīmogošanas ir jāapliecina personas identitāte. Policijā var tikt pieprasīts fotogrāfisks vai cits identifikācijas dokuments. Ja pieteikuma iesniedzējs rakstiski apliecina, ka viņš nevar iesniegt pieteikumu šādā veidā, pieteikuma iesniedzējs veidlapu var parakstīt reģistrācijas iestādes pārstāvja klātbūtnē, kurš apliecina personas identitāti. Arī šajā gadījumā var būt nepieciešams fotogrāfisks vai cits identifikācijas dokuments. Ja nevar izmantot nevienu no šīm iespējām slimības vai invaliditātes dēļ, pieteikuma veidlapai ir jāpievieno ārsta izziņa.

Pieteikums iekļaušanai pielikuma sarakstā jāiesniedz reģistrēšanas iestādē vismaz 15 dienas pirms vēlēšanu dienas (neieskaitot svētdienas, Lielo Piektadienu vai valsts svētkus), lai tas tiktu izskatīts līdz šīm vēlēšanām vai referendumam. Lai gan vairākums pieteikumu iekļaušanai reģistra pielikuma sarakstā parasti tiek iesniegti pirms vēlēšanām vai referenduma, pieteikties var arī jebkurā laikā, kad vēlētajam ir tiesības būt iekļautam pielikuma sarakstā. Personas, kas iekļautas pielikuma sarakstā, ir tiesīgas balsot vēlēšanās/referendumos, kas notiek reģistra spēkā esamības laikā.

7. Pielikumi Balsošanai pa pastu un Īpašo vēlētajū sarakstam

Balsstiesīgie vēlētaji, kas nav iekļauti balsošanai pa pastu vai Īpašo vēlētajū sarakstā, var pieteikties iekļaušanai atbilstošā saraksta pielikumā, kas tiek publicēts pirms katrām vēlēšanām un referendumam.

Iesniegt pieteikumu reģistrēšanas iestādē pirms vēlēšanām var ne vēlāk kā divas dienas pēc parlamenta (Dáil) atlaišanas gadījumā, ja tiek izsludinātas vispārējas vēlēšanas; divas dienas pēc izziņošanas dienas pieprasījuma gadījumā, ja notiek parlamenta papildvēlēšanas. Prezidenta, Eiropas vai vietējo vēlēšanu vai referenduma gadījumā pieteikums jāiesniedz reģistrēšanas iestādē vismaz 22 dienas pirms vēlēšanu dienas (neieskaitot svētdienas, Lielo Piektadienu vai valsts svētkus), lai tas tiktu izskatīts līdz šīm vēlēšanām vai referendumam. Tomēr tāpat kā parastajam reģistra pielikumam, pieteikuma formu iekļaušanai pasta un Īpašo balsotāju pielikuma sarakstā var iesniegt jebkurā laikā, ja vēlētajam ir tiesības būt iekļautam pielikuma sarakstā.

8. Adrešu maiņa

Kopš 2002. gada vēlētajū reģistrā iekļauta persona, kas maina dzīvesvietu no viena

vēlēšanu apgabala uz citu vai arī maina dzīvesvietu viena vēlēšanu apgabala ietvaros (atšķirīgs vietējais vēlēšanu apgabals), var pieteikties iekļaušanai papildu sarakstā jaunajā adresē, pieņemot, ka persona ir pilnvarojusi reģistrēšanas iestādi dzēst tās vārdu no reģistra savā iepriekšējā adresē.

Lai personu iekļautu pielikuma sarakstā, pēc adreses maiņas tai:

- jābūt jau reģistrētai neatkarīgi no iepriekšējās adreses;
- jābūt pastāvīgajam iedzīvotājam adresē, kurā tā vēlas reģistrēties.

9. Vēlētāju reģistra pārbaude

Jebkurš var pārbaudīt reģistru, reģistra melnrakstu vai rediģēto reģistru darba laikā reģistrēšanas iestādē, pie apgabala reģistratora vai publiskajās bibliotēkās, pastā vai policijas iecirkņos. Reģistra kopiju vai tā izrakstus var iegādāties reģistrēšanas iestādē, un cena ir sešdesmit trīs centi par pirmajiem simts izrakstiem, plus trīspadsmit centu par katriem nākamajiem simts izrakstiem. Reģistra bezmaksas kopijas saņem ievēlētie publiskie pārstāvji un vēlēšanu kandidāti.

Kopš 2004. gada 1. novembrī stājās spēkā prasība publicēt gan pilno, gan rediģēto sarakstu, pilnā saraksta datus atļauts izmantot tikai vēlēšanām un citiem likumā noteiktiem nolūkiem, un citāda to izmantošana ir nelikumīga.

10. Reģistrēšanas likums

Šajā brošūrā ietvertajai informācijai nav likuma spēka. Likums ir atkarīgs no: 1992. gada Vēlēšanu akta II daļas un otrā saraksta; 1996. gada Vēlēšanu (Pielikuma) akta; VII daļas un 1997. gada Vēlēšanu akta 76. sadaļas; 2001. gada Vēlēšanu (Pielikuma) akta, 2002. gada vēlēšanu (Pielikuma) akta, 2004. gada Vēlēšanu (Pielikuma) akta; 2005. gada Vēlēšanu (Pielikuma) akta; 2006. gada Vēlēšanu (Pielikuma) akta; 2007. gada Vēlēšanu (Pielikuma) akta; 2009. gada Vēlēšanu (Pielikuma) akta un 2012. gada Vēlēšanu (Pielikuma) akta.

Šie akti ir pieejami Valdības publikāciju centrā (Government Publications, 52 St. Stephen's Green, Dublin 2). Tos var arī lejupielādēt parlamenta (Oireachtas) mājaslapā www.oireachtas.ie

11. Citas brošūras

Departamenta mājaslapā (www.environment.ie) šajā sērijā pieejamās brošūras:

Kā notiek prezidenta vēlēšanas

Referendums Īrijā;

Kā notiek parlamenta (parlamenta apakšpalātas) vēlēšanas

Kā notiek senāta (senāta/parlamenta augšpalātas) vēlēšanas

Eiropas Parlaments: Kā Īrijā ievēl Eiropas Parlamenta deputātus

Kā tiek ievēlēti vietējās varas pārstāvji

Informācija balsotājiem ar invaliditāti

Vides, kopienas un pašvaldību departaments

2013. gada septembris